

SOẠN BÀI: TÌM HIỂU CHUNG VỀ VĂN TỰ SỰ

I. Ý nghĩa và đặc điểm chung của phương thức tự sự

Câu 1 (trang 27 sgk Ngữ Văn 6 Tập 1):

Đáp án:

a. Gặp trường hợp như thế, người nghe muốn biết một câu chuyện, mong muốn được nghe kể chuyện. Còn người kể sẽ kể một câu chuyện.

b. - Muốn biết Lan là người bạn tốt, người kể phải nói được từng việc cụ thể để làm rõ điều đó như vậy người nghe mới cảm thấy đúng.

- Nếu người kể những chuyện khác mà không liên quan tới việc thi học của An thì câu chuyện ấy chưa có ý nghĩa. Bởi người đọc chưa được nghe thông báo về sự việc ấy, chưa được ai cắt nghĩa giải thích các sự việc.

Câu 2: (trang 28 sgk Ngữ Văn 6 Tập 1):

Đáp án:

Truyện Thánh Gióng:

- Truyện kể về anh hùng Gióng, ở thời Hùng Vương thứ sáu; sự việc chính là Gióng đánh giặc cứu nước, câu chuyện Gióng đánh giặc cho thấy tinh thần yêu nước, ý chí anh hùng bảo vệ non sông của nhân dân ta.

- Diễn biến sự việc:

+ Sự ra đời kì lạ của Gióng;

+ Gióng lớn nhanh như thổi;

+ Gióng vươn vai thành tráng sĩ mặc áo giáp sắt, cưỡi ngựa sắt, cầm roi sắt ra trận đánh giặc;

+ Thánh Gióng đánh tan giặc;

+ Thánh Gióng lên núi, cởi giáp sắt bỏ lại, bay về trời;

- Kết quả: Gióng đánh tan giặc và bay về trời.

- Ý nghĩa :

+ Gióng tiêu biểu cho người anh hùng đánh giặc cứu nước.

+ Là biểu tượng lòng yêu nước cho ý thức và hành động quật khởi chống ngoại xâm.

+ Gióng mang trong mình nhiều nguồn sức mạnh.

- Đặc điểm của phương thức tự sự:

+ Trình bày một chuỗi sự việc, sự việc này dẫn đến sự việc khác rồi kết thúc.

+ Nó thể hiện một hay nhiều ý nghĩa.

+ Mục đích giao tiếp của tự sự là: Giải thích sự việc, tìm hiểu về con người, bày tỏ thái độ khen chê.

II. Luyện tập

Câu 1: Ông già và thần chết.

Đáp án:

- Diễn biến các sự việc chính - cũng là diễn biến trong suy nghĩ của ông già:

+ Ông già mang củi về nhưng kiệt sức;

+ Than thở, muốn chết để đỡ vất vả

+ Thần Chết xuất hiện;

+ Ông già sợ hãi, lái chuyện để không phải chết.

Truyện ngụ ý về lòng yêu cuộc sống, con người muốn thoát khỏi cực nhọc nhưng rất coi trọng sự sống của mình.

Câu 2: Bài thơ sa bẫy

Đáp án:

- Bài thơ kể về chuyện bé Mây cùng mèo con bẫy chuột nhưng mèo con thèm ăn quá đã chui vào bẫy ăn tranh mất cả phần của chuột. Bài thơ Sa bẫy kể lại câu chuyện có mở đầu, diễn biến và kết thúc cho nên phương thức biểu đạt của bài thơ này là tự sự.

- Trình tự diễn biến các sự việc chính:

+ Bé Mây cùng mèo con nướng cá bẫy chuột nhắt;

+ Cả hai đều đoán chắc chuột sẽ vì mồi ngon mà sa bẫy;

- + Bé Mây mơ ngủ thấy cảnh chuột sa bẫy và cùng mèo con xử tội lũ chuột;
- + Sáng ra thấy mèo con sập bẫy.

Câu 3: Hai văn bản sau đây có nội dung tự sự không? Vì sao? Tự sự ở đây có vai trò gì?

Đáp án:

- Cả hai văn bản đều sử dụng tự sự làm phương thức cơ bản để biểu đạt.
- Văn bản thứ nhất là dạng bản tin, thuật lại cuộc khai mạc trại điêu khắc quốc tế tại Huế. Văn bản thứ hai thuộc loại văn bản lịch sử, kể lại chiến công đánh bại quân Tần của người Âu Lạc.
- Cả hai văn bản đều có những sự việc được trình bày theo trình tự diễn biến từ mở đầu cho đến kết thúc. Phương thức tự sự giúp người đọc nắm được thông tin trong diễn biến của nó.

Câu 4: Kể lại câu chuyện để giải thích vì sao người Việt Nam tự xưng là con Rồng cháu Tiên.

Đáp án:

- Truyền thuyết kể lại rằng tổ tiên người Việt xưa là Hùng Vương, lập nên nước Văn Lang, đóng đô ở Phong Châu. Hùng Vương là con trai của Long Quân và Âu Cơ. Long Quân ở Lạc Việt (là Bắc Bộ Việt Nam bây giờ), thuộc nòi Rồng thường ở dưới nước. Âu Cơ là tiên, ở vùng núi cao phương Bắc, thuộc dòng Thần Nông.
- Long Quân gặp Âu Cơ, lấy nhau, sinh ra một bọc trăm trứng, nở ra trăm người con. Người con trưởng được tôn lên làm vua, lấy hiệu là Hùng Vương truyền lại nhiều đời. Vì thế, người Việt Nam vẫn tự xưng là con Rồng cháu Tiên để tưởng nhớ tổ tiên của mình.

Câu 5: Giang nên kể vắn tắt một vài thành tích thông qua những câu chuyện cụ thể để thấy Minh:

Đáp án:

- Chăm học.
- Học giỏi
- Thường xuyên giúp đỡ bạn bè.